Ажурны абярэг...

«УСІМ ВЫРАЗАЛА. НІКОМУ НЕ АДМАЎЛЯЛА»

— Усе аднавяскоўцы ішлі да цёткі падзівіцца на той папяровы цуд. Мама кажа мне: «Лёнечка, схадзі і ты паглядзі». Ну я і пайшла. Тыя казачныя яркія кветкі, якія абрамлялі абраз, адразу ж запалі мне ў душу. І я захацела навучыцца рабіць такія ж. Сказала аб гэтым цётцы, дык яна перад Вялікаднем прынесла да нас у хату нарыхтоўкі і правяла для ўсіх ахвотных майстар-клас: расказала і паказала, як робіцца набожнік. Я спачатку назірала, як на звычайнай белай паперы расцвіталі кветкі, з'яўляліся птушачкі, арнаменты. Потым паспрабавала сама. І, як не дзіўна, атрымалася з першага разу. Мяне так захапіў сам працэс, што з тых часоў і выразаю. Людзям прыйшліся даспадобы мае набожнікі. Перад Вялікаднем не толькі мясцовыя жыхары, але і нават з суседніх вёсак ішлі да мяне, прасілі зрабіць ажурную аздобу для абраза. Бо ў той пасляваенны час упрыгожыць сваё жытло не было асабліва чым, а атмасферу свята хацелася стварыць кожнай гаспадыньцы. Мама падымаецца ў шэсць гадзін раніцы печ паліць, а я ўстаю і саджуся выразаць. Адным заканчваю, другім пачынаю. Колькі я зрабіла тых набожнікаў за сваё жыццё — не пералічыць. Усім выразала. Нікому не адмаўляла.

— А мяне навучыце?

— Стварэнне выцінанкі — работа карпатлівая, патрабуе цярпення і ўседлівасці (недарэмна адна з назваў выцінанкі — «карпіня» — ад дзеяслова «карпець»), але нескладаная. Зрабіць такі набожнік сабе да свята можа чалавек любога ўзросту. Было б жаданне.

Леаніла Якаўлеўна дастае з шафы рулон старых шпалераў. Адразае невялікі прамавугольнік. Маўляў, «каб хутчэй было, зараз зробім набожнічак у мініяцюры. А так я звычайна адмяраю недзе метр па шырыні».

— А як выбраць паперу для набожніка?

— Падыдзе ўсялякая, абы беленькая з аднаго боку была. Я свой апошні набожнік, што вісіць у мяне ў зале, рабіла з гэтых вось шпалераў. Шмат гадоў таму ў мяне жылі кватаранты. Хлопцы прыехалі ў саўгас дапамагчы касіць, дык мяне папрасілі, каб пусціла іх пераначаваць. У знак падзякі, даведаўшыся пра маё захапленне, кватаранты падарылі мне цэлы рулон паперы. Ды такой беленькай, танюсенькай. Добрая была папера. Я яе ўсю на свае выцінанкі і пусціла. Гэта сёння ёсць і якасная папера, і фарбы на любы густ і нават прыстасаванні для выразання. Раней жа, памятаю, жанчыны выразалі ажурныя фіранкі ды сурвэткі пад велікодныя булкі з упаковачнай шэрай паперы ці наогул з адбеленай газетнай.

Бабуля складвае падрыхтаваны прамавугольнік папалам. Тлумачыць, што гэта трэба, каб малюнак на набожніку атрымаўся сіметрычным. Затым выразае адтуліну для абраза ў выглядзе трохкутніка. Апошні аздабляе зубчыкамі ў форме паўмесяца, гэткую самую аздобу робіць і па «берагах» унізе і ўверсе будучага набожніка. Затым малюе карункавы ўзор, у які па-майстэрску «ўплятае» кветачкі, лісточкі, птушак, зайчыкаў... Абавязкова паміж малюнкамі пакідае «сцежачкі», каб выцінанка не развалілася на кавалкі. Пасля гэтага Леаніла Якаўлеўна бярэ фарбы і расфарбоўвае ўзоры ў розныя колеры. Пакуль фарбы сохнуць, згадвае пра Дзімку.

— У нас у вёсцы ёсць надта добры хлопец, дальнабойшчыкам працуе, ён мне часта дапамагае. Дык вось нядаўна прывёз мне цэлы пакунак фарбаў, фламастараў, нейкіх модных маркераў для скетчынгу. «Нашто ж ты, Дзімачка, накупіў мне столькі фарбаў, я ж не мастак? — кажу яму. — Ці ж табе хочацца мне дапамагаць, у цябе ж сваіх спраў безліч». А ён усміхаецца і кажа: «Як будзеш людзям рабіць добра, дык і табе будзе добра».

Леаніла Якаўлеўна дастае канцылярскі нож і пачынае акуратненька выразаць намаляваныя ўзоры.

Калі мы прыйшлі, Леаніла Якаўлеўна не сядзела без справы — шыла блузку для сваёй сяброўкі.

— Раней рабіла гэта звычайным лязом, але канцылярскім ножычкам значна зручней. Націскаць трэба моцна, каб два аркушы праразаліся наскрозь.

Потым разварочвае, падмалёўвае другі бок, дзе адбіліся такія ж узоры. І, лічы, выцінанка гатовая. Засталося толькі падабраць пад яе абраз і акуратненька прымацаваць іголачкамі да шпалераў.

— Я выразаю не зусім так, як цётка вучыла, а па-свойму. Яна ў першую чаргу разлінейвала ўсю паперу і ўжо на тую ячэістую сетку наносіла ўзоры. Я ж не разлінейваю, адразу малюю. Мне так зручней ды і палосак на кветках потым няма.

— Адкуль чэрпаеце натхненне?

— Цяжка прадбачыць, у які момант прыйдзе натхненне, таму ў мяне заўсёды пад рукой аркуш паперы і аловак. Неяк па тэлевізары паказалі такі спрытны баравічок, дык я хутчэй аловак схапіла і перамалявала яго. Я люблю маляваць. Гэта ў мяне, відаць, ад таты, надта ўжо прыгожа ён маляваў. Штосьці прыдумваю з галавы сама, штосьці перамалёўваю са старых часопісаў ды газет. У выніку не заўважыла, як назбірала цэлы пакет нарыхтовак для набожнікаў. Гэта вельмі зручна. Саджуся рабіць новы набожнік, раскладваю іх на стале і выбіраю: тут гэтую птушку пасаджу, там — іншую. У асноўным у якасці ўзору выступаюць кветкі, птушкі або жывёлы, анёлы, галінкі вярбы, бэзу. Для мяне выцінанка — гэта добры антыстрэс. Пасядзіш-павыразаеш гадзінку-другую — і ўсе дрэнныя думкі адступаюць на другі план, праблемы падаюцца не такімі ўжо і невырашальнымі.

— Але ж папера — матэрыял недаўгавечны, таму, відаць, век у такіх ручнікоў-набожнікаў кароткі?

— Выраб, сапраўды, вельмі далікатны, але я не сказала б, што недаўгавечны. Усё залежыць, як з ім абыходзіцца. У нашым вясковым дзіцячым садку, у музеі, адзін з набожнікаў, што я падарыла, вісіць ажно з 1991 года. З часам кветкі, вядома, выцвітаюць, робяцца бляклымі, але пры жаданні выцінанку можна зняць і падфарбаваць. Даўней штогод перад Вялікаднем выразалі новыя ўпрыгажэнні, а старыя ніхто не захоўваў. Але мне шкада сваёй працы, таму сваім набожнікам карыстаюся ўжо не адзін год.

— Як шмат часу патрэбна, каб звычайная папера ператварылася ў арыгінальны абярэг?

— Раней, калі была маладзейшая, спраўлялася за суткі. Праўда, спала ўсяго некалькі гадзін, так хацелася зрабіць хутчэй, парадаваць людзей. А як цяпер, дык амаль цэлы тыдзень рабіла набожнік у садок, прычым працавала, не падымаючы галавы, практычна цэлымі днямі.

Нарыхтоўкі для набожнікаў-выцінанак. У бабулі іх цэлы пакунак.

«ПРОСТА СЯДЗЕЦЬ І ГЛЯДЗЕЦЬ ТЭЛЕВІЗАР — ГЭТА НЕ ПРА МЯНЕ...»

Леаніла Якаўлеўна — майстрыха на ўсе рукі. Яна займаецца не толькі выцінанкай, але і вышывае, вяжа... Навучылася гэтаму таксама ў дзяцінстве.

— Раней ніхто ні на якія курсы не хадзіў. У вёсцы жанчыны збіраліся разам у нейкай адной хаце, вышывалі, вязалі. А мы, дзеці, былі побач, і назіралі за тым, што робяць дарослыя. І, безумоўна, самі спрабавалі. ...На днях вось пачала вязаць кофтачку. Пакуль не ведаю каму. Проста ніткі добрыя былі, мякенькія, мне стала шкада, падумала, як пампу, дык іх выкінуць, а звяжу кофту, дык нехта будзе насіць. Знайшла таксама ў шафе шмат кавалачкаў рознай тканіны, думаю, не прападаць жа ім, і пачала вязаць з іх стракатыя круглыя дыванкі на падлогу. Нядаўна паспрабавала вышываць бісерам. Вунь які пышны букет у вазе атрымаўся. Бачыце, як прыгожа пераліваецца на сонцы, вачэй не адвесці. Мне заўсёды было цікава паспрабаваць зрабіць штосьці новае. Бісер дробны, старому чалавеку вельмі цяжка з ім управіцца, але ж як задумала дык сядзела крукам, пакуль не завяршыла. Я ўжо даўно на пенсіі, часу вольнага шмат. Проста сядзець і глядзець тэлевізар — гэта не пра мяне. Таму пастаянна прыдумляю сабе нейкі цікавы занятак.

Калі мы завіталі ў госці да Леаніліы Якаўлеўны, гаспадыня не сядзела без справы. Шыла на швейнай машынцы светлую блузку сяброўцы-аднавяскоўцы.

— Таіса — гэтакая добрая жанчына. Калі ідзе ў краму, дык абавязкова мне патэлефануе, запытаецца: «Мо што трэба?» Яна ж маладзейшая за мяне, а мне апошнім часам ногі баляць, цяжка далёка хадзіць. Вось у мяне была добрая тканіна, дык я ёй у падарунак вырашыла штосьці пашыць. Папыталася, што лепш, дык яна замовіла блузку.

— У Наваселлі цётку Лёню ўсе ведаюць як выдатную краўчыху, — кажа **гаспадыня музея Навасельскага дзіцячага садка Ларыса КРЫЛОВІЧ**, якая паказала мне, дзе жыве Леаніла Якаўлеўна. — Яна ўсё жыццё абшывала ўсю нашу вёску. Гэта цяпер усё ў краме можна купіць. А раней дэфіцыт быў, таму людзі сабе адзенне пераважна шылі. Цётка Лёня, памятаеце, як вы мне такую прыгожую сукенку справілі — белую, з чорным паяском — я яе надзявала на 1 верасня, калі толькі прыйшла ў школу працаваць?

«Цяжка прадбачыць, у які момант прыйдзе натхненне, таму ў мяне заўсёды пад рукой аркуш паперы і аловак. Неяк па тэлевізары паказалі такі спрытны баравічок, дык я хутчэй аловак схапіла і перамалявала яго. Я люблю маляваць. Гэта ў мяне, відаць, ад таты, надта ўжо прыгожа ён маляваў. Штосьці прыдумваю з галавы сама, штосьці перамалёўваю са старых часопісаў ды газет».

— А як жа не памятаць, у мяне нават твой фотаздымак у ёй ёсць (прыносіць стары альбом). Я любіла шыць, старалася, эксперыментавала, асвойвала нейкія новыя складаныя фасоны. Бывала, прынясуць дзяўчаты тканіну і просяць справіць ім сукенку на выпускны ці на канцэрт. А якую дакладна — не ведаюць. Маўляў, пашыйце на свой густ. «А як не спадабаецца?» — смяюся. Давяралі мне, казалі, маўляў, як вы будзеце шыць, дык спадабаецца.

У нас у родзе было шмат людзей з залатымі рукамі. Мой дзядуля шыў боты, яго сын Мацей — татаў брат — быў прафесійным краўцом. Я ж вучылася швейнаму рамяству ў вясковай майстрыхі цёткі Шуры. Цэлы год штодня хадзіла да яе разам з іншымі дзяўчатамі. Разлічвалася мама за тую вучобу з аднавяскоўкай кабаном. Памятаю, па восені павезлі яго на рынак, прадалі і амаль усе выручаныя за яго грошы я ў вузельчыку аднесла цётцы Шуры.

...Дзяцінства ў мяне было складанае. Праз год, пасля таго як нарадзілася, пачалася вайна. Тата сышоў на фронт, трапіў у палон да немцаў. Маме давялося адной ставіць на ногі траіх дзяцей. Бацька вярнуўся з палону толькі праз сем гадоў і пражыў зусім нядоўга. Там моцна падарваў сваё здароўе. Па вяртанні хадзіў з палачкай, адчуваў, што хутка памрэ. Перад смерцю паказаў маме, дзе ставіць дом, і наказаў: «Насця, ты, як я памру, не надзявай мне найлепшы касцюм, надзень прасцейшы. Усю ж маю адзежу і срэбны гадзіннік (да вайны ён быў таленавітым цесляром, рабіў людзям хаты, дык у яго было шмат добрых рэчаў) аддай людзям, дык яны табе за гэта дапамогуць паставіць хату». Як ён сказаў, так мама і зрабіла.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК,
фота аўтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні не спрабуйце вырашаць усё з дапамогай сілы, бо гэтым вы толькі нажываеце сабе ворагаў. Затое ўспрымальнасць і гнуткасць дазволяць набыць сапраўдных аднадумцаў надоўга. У сярэдзіне тыдня можаце апынуцца перад неабходнасцю зрабіць выбар, дзейнічайце спакойна, абдумана і без спешкі. Дыпламатыя і разважлівасць — вашы сябры. Паніка, эгаізм і нястрыманасць — ворагі. У выхадныя выбірайцеся на прыроду, правядзіце час у кампаніі сяброў, не думайце аб праблемах.

ЦЯЛЕЦ. Вы, падобна, падсвядома гатовыя да барацьбы і сілавых дзеянняў. Неабходна змяніць і стратэгію, і тактыку, а не паддавацца парывам. Дзейнічайце мякчэй, будзьце дабрэй, змяніце гнеў на літасць, так будзе лягчэй і вам, і навакольным. Трымаючы сябе ў жорсткіх рамках ветлівасці і велікадушнасці, вы можаце быць узнагароджаны нечаканым павышэннем па службе або якім-небудзь іншым, але не менш прыемным падарункам лёсу.

БЛІЗНЯТЫ. Ваша сур'ёзнае і добрасумленнае стаўленне да працы не застанецца незаўважаным. Можа паступіць вельмі цікавая і сур'ёзная прапанова, цалкам здольная павялічыць ваш прыбытак. Надыходзіць спрыяльны момант для канкрэтных дзеянняў, адказных крокаў і іншых лёсавызначальных прадпрыемстваў. У выхадныя адпачніце ад мітусні і клопатаў, не шкадуйце часу на сябе.

РАК. Неабходна сканцэнтравацца на вырашэнні важных і неадкладных спраў. Паспрабуйце не марнаваць каштоўную энергію. Вы, вядома, моцныя, але дапамога пры прасоўванні па кар'ернай лесвіцы не перашкодзіць. Магчыма ўзнікненне праблем з боку партнёраў, але ў выніку ўсё скончыцца добра, калі праўда на вашым баку. Зрушацца з мёртвага пункта праекты, на якія вы ўжо нават махнулі рукой. Варта сур'ёзна задумацца пра адпачынак.

ЛЕЎ. На гэтым тыдні вас чакаюць разнастайныя падзеі і сустрэчы. Будзьце ўважлівыя, размяркоўваючы сілы і час. Яны спатрэбяцца не толькі на рабоце, але і дома. У панядзелак і сераду верагодныя непаразуменні і канфлікты, паколькі вашы інтарэсы могуць крыху разыходзіцца з інтарэсамі партнёраў. Выявіўшы разважнасць, вы дасягняце з імі кампрамісу. У нядзелю будзьце гатовыя да доўгіх размоў з роднымі.

ДЗЕВА. Тыдзень можа быць удалым у плане працы і фінансаў, вам толькі застаецца згладзіць некаторыя шурпатасці. Паспрабуйце максімальна выкарыстоўваць свае творчыя здольнасці. Толькі не вельмі цягніце коўдру на сябе, падзеі разгорнуцца і без вашага ўдзелу. У чацвер завяршыце няскончаныя справы. У пятніцу своечасовыя парады сяброў дапамогуць знайсці аптымальны спосаб вырашэння праблемы, якая даўно непакоіць. Пастарайцеся не адмаўляць сваякам у іх просьбах.

ШАЛІ. На гэтым тыдні вас чакае шмат работы. Затое, калі справіцеся з ёй, ваш аўтарытэт і заробак павысяцца. Маштабнасць уласных ідэй можа перашкодзіць рэальна ацаніць свае магчымасці. Абмеркаванне асабістых праблем з блізкім сябрам дапаможа шмат што растлумачыць. Паспрабуйце крыху часу прысвяціць утульнасці ва ўласным доме, каб мець магчымасць адпачыць у ім пасля цяжкай працы.

СКАРПІЁН. Тыдзень будзе паспяховы і прыбытковы. Вас можа чакаць напружаны рабочы графік, затое і заплацяць за гэта добра. Аўтарытэт узрасце, уплыў на навакольных павялічыцца. Вы лёгка справіцеся з мноствам задач і рэалізуеце свае планы. З'явіцца магчымасць кар'ернага росту і дадатковага заробку.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні варта ўтрымацца ад гучных заяў і абяцанняў, а таксама ад крытыкі. Упэўненасць у сваіх магчымасцях і паслядоўнасць у дзеяннях дапамогуць завяваць размяшчэнне навакольных і ўмацаваць добрыя адносіны з начальствам. У аўторак вам неабходна даваць выразныя адказы, а не адыходзіць ад тэмы. У другой палове тыдня будзеце ў добрай форме і зможаце паспяхова завяршыць распачатыя раней справы.

КАЗЯРОГ. У вас ёсць цудоўная магчымасць вырашыць праблемы адзіноты і неразумення. Не бойцеся новых знаёмстваў. Рэкамендуюцца актыўнасць і настойлівасць у рэалізацыі сваіх планаў. Удалым будзе засваенне новай прафесіі, здзейсніцца жаданне ўнесці ў сваё жыццё істотныя змены. У выхадныя ёсць верагоднасць нечаканых гасцей.

ВАДАЛІЎ. Гэты тыдзень можа прынесці расчараванні і мітусню. Не верце нікому на слова, інфармацыю трэба правяраць. Цяпер непажадана рабіць ніякіх дзеянняў, якія маглі б быць расцэнены як глабальныя. Лепш проста плыць па цячэнні. У пятніцу не варта прыслухоўвацца да парады «добразычліўцаў», лепш слухаць голас сваёй інтуіцыі.

РЫБЫ. Верагодныя перапады настрою і канфлікты ў сям'і. Ваша кампетэнтнасць можа падвергнуцца выпрабаванню, не эканомце час на вывучэнні пытання — абапірацца выключна на тое, што вы ведаеце і так, не варта, уласнага досведу можа і не хапіць. Ды і наогул надыходзіць час, калі неабходна вучыцца таму, чаго вы не ведалі. У выхадныя адпраўляйцеся ў падарожжа з дзецьмі.

6 КРАСАВІКА Даты Падзеі Людзі

У краіне

1904 год — нарадзіўся (м. Капыль) Мікола Хведаровіч (Чарнушэвіч Мікалай Фёдаравіч), беларускі пісьменнік, перакладчык. Працаваў у рэспубліканскіх перыядычных часопісах. Быў членам літаратурнага аб'яднання «Маладняк», Беларускай асацыяцыі пралетарскіх пісьменнікаў. У 1938 і 1949 гадах рэпрэсіраваны. Рэабілітаваны ў 1955-м. Аўтар зборнікаў паэзіі «Настроі», «Вайна за мір», «Усім сэрцам», аўтабіяграфічнай аповесці «Споведзь перад будучыняй», кніг нарысаў і ўспамінаў пра беларускіх пісьменнікаў «Памятныя сустрэчы», «Незабыўнае». Пісаў для дзяцей. Пераклаў на беларускую мову паэму Ш. Руставелі «Віцязь у тыгровай шкуры». На вершы Хведаровіча пісалі музыку кампазітары Д. Лукас, К. Цесакоў і іншыя.

1905 год — нарадзіўся Іван Андрэевіч Флёраў, удзельнік абароны Віцебскай вобласці ў Вялікую Айчынную вайну, камандзір першай эксперыментальнай батарэі рэактыўных мінамётаў БМ-13 («Кацюша»).

1936 год — нарадзіўся (в. Казлякевічы, цяпер у Баранавіцкім раёне) Фёдар Пятровіч Сянько, работнік сельскай гаспадаркі, дзяржаўны дзеяч Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, Герой Сацыялістычнай Працы, узнагароджаны ордэнам Леніна, трыма ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, ордэнам «Знак Пашаны», медалямі.

1937 год — нарадзіўся (в. Рагозіна Лагойскага раёна) Жорж Адамавіч Мрочак, вучоны ў галіне тэхналогіі машынабудавання, выдатнік адукацыі Беларусі, вынаходнік СССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі, прэміі Савета Міністраў Беларусі, прэміі НАН Беларусі.

У свеце

1327 год — у царкве Святой Клары ў Авіньёне італьянскі паэт Франчэска Петрарка ўпершыню сустрэў Лауру, якую пакахаў з першага погляду. Потым ён дзясяткі гадоў апяваў яе ў сваіх санетах.

1748 год — знойдзены руіны Пампеяў (Італія). Пампеі — старажытнарымскі горад недалёка ад Неапаля, у рэгіёне Кампанія, пахаваны пад пластом вулканічнага попелу ў выніку вывяржэння Везувія ў 79 годзе н. э. Цяпер — музей пад адкрытым небам. Унесены ў Спіс Сусветнай спадчыны ЮНЕСКА.

1833 год — нарадзіўся Аляксандр Мікалаевіч Пыпін, расійскі літаратуразнавец, этнограф, фалькларыст, які ўпершыню ахарактарызаваў і абагульніў найважнейшыя працы па беларускай этнаграфіі і фальклору, акадэмік Пецярбургскай АН.

1836 год — дата нараджэння Мікалая Скліфасоўскага, хірурга, дэкана медыцынскага факультэта Маскоўскага ўніверсітэта. Адзін з піянераў укаранення ў хірургію прынцыпаў антысептыкі і асептыкі, хірургіі брушной поласці і ваенна-палявой хірургіі.

1841 год — нарадзіўся Іван Сурыкаў, паэт, аўтар вершаў, паэм «Пакаранне смерцю Сценькі Разіна», «Садко» (на яе аснове створана аднайменная опера М. Рымскага-Корсакава). Некаторыя яго творы сталі народнымі песнямі: «Рабіна» («Что стоишь, качаясь...»), «У стэпе» («Степь да степь кругом») і іншыя.

Так гаварыў...

ГЕОРГ ЛІХТЭНБЕРГ:

«Перамудрыць — адзін з самых ганебных відаў глупства».

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 6.29	19.55	13.26
Віцебск	— 6.17	19.47	13.30
Магілёў	— 6.19	19.46	13.27
Гомель	— 6.18	19.40	13.22
Гродна	— 6.45	20.10	13.25
Брэст	— 6.48	20.08	13.20

Месяц

Апошняя квадра 2 красавіка. Месяц у сузор'і Рыб.

Імяніны

Пр. *Арцёма, Захара, Пятра, Сцяпана, Уладзіміра, Якава.* ***К.*** *Ады, Ізольды, Вільгельма, Пятра, Часлава.*

Фота Лізаветы ГОЛАД.

ЗАЎТРА

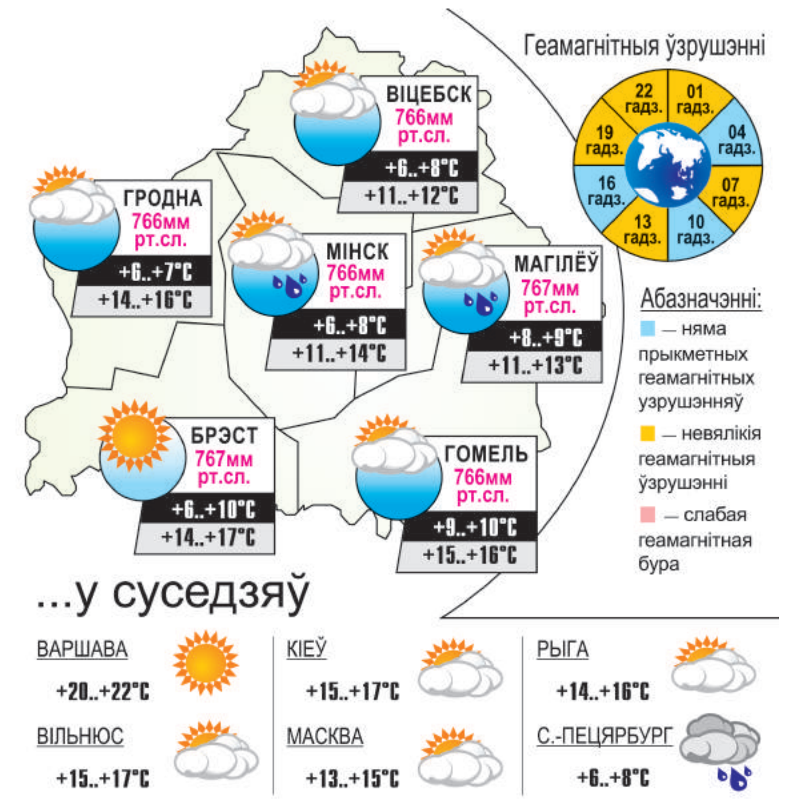

УСМІХНЕМСЯ

— Я аддала табе найлепшыя гады майго жыцця! — крычыць жонка мужу.

— Не палохай мяне, няўжо наперадзе яшчэ і найгоршыя?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
для зваротаў: zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 38200000007667 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 11.742. Індэкс 63850. Зак. № 889.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 5 красавіка 2024 года.